

Dosarul nr. 2ra-575/2023
2-20025794-01-2ra-13042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Malearciuc împotriva lui Alexei Donciu, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, cu privire la constatarea existenței relației de căsătorie cu recunoașterea calității de soț supraviețuitor,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 21 februarie 2020, Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Donciu, intervenient accesoriu I.P. „Agenția Servicii Publice”, solicitând constatarea faptului existenței relației de căsătorie între Cristina Malearciuc și Gheorghii Donciu, în perioada 07 septembrie 1982 - xxxxx, cu recunoașterea calității de soț supraviețuitor după decesul lui Gheorghii Donciu.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 07 septembrie 1982 a încheiat căsătoria cu Gheorghii Donciu.

Totodată, a menționat că este o persoană cu dezabilități, fiind xxxxx, la fel și Gheorghii Donciu.

Din anul 1982 a locuit împreună cu soțul Gheorghii Donciu, ducând un trai și o gospodărie comună, se întrețineau material reciproc pe parcursul tuturor anilor de conviețuire, până în anul xxxxx, când a decedat Gheorghii Donciu. Copii comuni nu au avut.

Reclamanta a precizat că, în anul 1986, urmare a încheierii contractului de închiriere a spațiului locativ în casele ce aparțineau fondului statului, s-au instalat cu traiul în imobilul amplasat în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. xxxxx, ap. xxxxx. După decesul soțului a rămas să locuiască de una singură în imobilul dat.

Alexei Donciu este fiul lui Gheorghii Donciu din prima căsătorie.

La data de 26 februarie 2018, a fost depusă o cerere de chemare în judecată împotriva I.P. „Agenția Servicii Publice”, prin care s-a solicitat declararea nulă pe temeiul fictivității a actului de divorț, trecut în registrul stare civilă nr. 306 la data de 17 mai 1989, declararea nulă pe temeiul fictivității a certificatului de divorț Seria xxxxx Nr xxxxx, eliberat la data de 17 mai 1989, prin care se confirmă desfacerea căsătoriei cu Gheorghii Donciu, obligarea anulării certificatului de divorț. Iar de către I.P. „Agenția Servicii Publice” a fost depusă cerere reconvențională, prin care s-a solicitat anularea actului de căsătorie nr. 4052 din 07 septembrie 1982, înregistrat pe numele lui Gheorghii Donciu și Cristina Malearciuc, anularea actului de divorț nr. 306 din 17 mai 1989 și anularea certificatului Seria xxxxx Nr xxxxx, eliberat la data de 17 mai 1989. La înaintarea cererii reconvenționale, s-a menționat că, la momentul înregistrării căsătoriei lor, nu era desfăcută căsătoria între Gheorghii Donciu și Prascovia Donciu.

Prin hotărârea din 11 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Cristina Malearciuc și a fost admisă cererea reconvențională înaintată de I.P. „Agenția Servicii Publice”, fiind anulat: actul de căsătorie nr. 4052 din 07 septembrie 1982, pe numele lui Gheorghii Donciu și Cristina Malearciuc; actul de divorț nr. 306 din 17 mai 1989, înregistrat pe numele lui Gheorghii Donciu și Cristina Donciu (Malearciuc după divorț); certificatul Seria xxxxx Nr xxxxx eliberat la data de 17 mai 1989.

Reclamanta a afirmat că, în pofida faptului că la data de 07 septembrie 1982 a încheiat căsătoria cu Gheorghii Donciu, cu intenția de a crea o familie, această căsătorie a fost anulată prin hotărârea din 11 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motive independente de voința sa.

O altă posibilitate de a obține actul ce ar certifica constatarea existenței relației de căsătorie cu Gheorghii Donciu, până la data decesului ultimului, nu are. La adresarea cererii Organului de Stare Civilă privind înregistrarea căsătoriei, ambii au urmărit intenția încheierii unei căsătorii valabile cu producerea tuturor consecințelor rezultate din încheierea căsătoriei, au fost de bună-credință, urmărind intenția de a crea o familie. Împreună au depus declarația de căsătorie la organul de stare civilă, au manifestat consimțământul reciproc, neviciat, exprimat personal și necondiționat la întemeierea familiei. Încheierea căsătoriei s-a realizat în prezența lor, a persoanei responsabile din cadrul organului de stare civilă, precum și a oaspeților invitați la eveniment.

Reclamanta a reiterat că, din momentul înregistrării căsătoriei, au locuit împreună și au dus o gospodărie comună până la încetarea din viață a lui Gheorghii Donciu. Relația de căsătorie s-a bazat pe stimă și ajutor reciproc, obligații comune de întreținere a familiei. Toate problemele vieții familiale se soluționau în comun, în conformitate cu principiul egalității în relațiile familiale. Și-a onorat obligațiile de întreținere, a avut grijă de soțul ei, de tratamentul acestuia până la încetarea din viață, inclusiv de funeralii. Au fost o familie integră.

Acțiunea a fost înaintată pentru a fi examinată în procedură generală, deoarece anterior au fost emise încheieri ale instanței, prin care i s-a explicat că existând un litigiu de drept, cauza urmează a fi examinată în procedură

contencioasă generală. Căsătoria încheiată cu Gheorghii Donciu a fost declarată nulă pe cale judiciară, deoarece ultimul nu avea înregistrată desfacerea primei căsătorii la Organul de Stare Civilă. O altă posibilitate de a obține actul ce ar certifica existența relației de căsătorie cu Gheorghii Donciu, până la decesul acestuia, nu are.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Cristina Malearciuc împotriva lui Alexei Donciu, intervenient accesoriu I.P. „Agenția Servicii Publice”, cu privire la constatarea existenței relației de căsătorie între Cristina Malearciuc și Gheorghii Donciu, cu recunoașterea calității de soț supraviețuitor pentru Cristina Malearciuc după decesul lui Gheorghii Donciu.

În dezacord cu hotărârea primei instanței, Cristina Malearciuc a declarat apel.

Prin decizia din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Cristina Malearciuc și s-a menținut hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în apel, a constatat că instanța de judecată ierarhic inferioară, în mod just a ajuns la concluzia netemeinicii cererii depuse de Cristina Malearciuc. Instanța de fond examinând prezenta cauză civilă a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, care urmează a fi menținută.

Instanța de apel a reținut că, la data de 07 septembrie 1982, Cristina Malearciuc a încheiat căsătoria cu Gheorghii Donciu, fapt ce se confirmă prin copia Extrasului de pe actul de căsătorie xxxxx, eliberat la 24 noiembrie 2017 (f.d.12).

La xxxxx a decedat Gheorghii Donciu, fapt ce rezultă din certificatul de deces, anexat la dosar (f.d.13).

După cum rezultă din decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin hotărârea din 11 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a anulat: actul de căsătorie nr. 4052 din 07 septembrie 1982, înregistrat de OSC Chișinău, pe numele Gheorghii Donciu și Cristina Malearciuc; actul de divorț nr. 306 din 17 mai 1989, înregistrat de OSC sect. Rîșcani Chișinău, pe numele lui Gheorghii Donciu și Cristina Donciu (Malearciuc după divorț); certificatul xxxxx Nr xxxxx eliberat la data de 17 mai 1989 (f.d.18).

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Cristina Malearciuc cu menținerea hotărârii din 11 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.14-29).

Drept temei de anulare a actelor de căsătorie și divorț menționate mai sus, instanțele de judecată au reținut că la data de 25 mai 1975, Gheorghii Donciu a încheiat căsătoria cu Prascovia Telpiz (f.d.14-29).

Iar pe actul de căsătorie nr.35 din 25 mai 1975, întocmit de Primăria Congaz, r-nul Comrat, pe numele Gheorghii Donciu și Prascovia Donciu, nu se atestă mențiune de desfacere a căsătoriei, nici de anulare a acesteia.

La fel, s-a mai reținut în actele judecătorești menționate supra că în fondul de arhivă al registrelor de stare civilă din perioada anilor 1982 - 1984 nu a fost identificat un act de divorț pe numele Gheorghii Donciu și Prascovia Donciu (Telpiz) (f.d.14-29).

În acest aspect, a menționat că, art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior într-o instanță de drept comun sau instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane. Principiul dat urmează a fi respectat pentru a nu periclita situația raporturilor juridice examinate între aceleași părți în litigiile anterioare.

Cu trimitere la prevederile art. 281 alin. (1), art. 281 alin. (2) lit. c), art. 284 alin. (1) lit.a),b),c) din Codul de procedură civilă, art.59 alin. (1) lit. a),b) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001, a menționat că anume condiția pierderii integrale ori parțiale a registrelor de stare civilă, urmează a fi aplicată, cu titlu de principiu, și la examinarea cauzelor privind constatarea faptului înregistrării căsătoriei.

În baza art. 78 alin. (1) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001, registrele de stare civilă se păstrează la organele de stare civilă timp de 75 de ani. După expirarea acestui termen, ele se transmit Arhivei registrelor.

Art. 39 alin. (3) din Legea privind actele de stare civilă nr. 100 din 26 aprilie 2001 stipulează că, în cazul în care una dintre persoanele care s-au aflat în relații de căsătorie consensuale până la 8 iulie 1944 a decedat sau a fost dată dispărută în timpul războiului, căsătoria poate fi înregistrată numai pe baza unei hotărâri judecătorești privind constatarea existenței unor asemenea relații între persoanele respective, cu indicarea datei în care au început.

Prin urmare, instanța de fond just a reținut că, în susținerea pretențiilor înaintate, petiționara a anexat: - adeverința eliberată de Î.M.G.F.L. nr.22 din Chișinău în proces de insolvență, potrivit căreia Cristina Malearciuc a locuit împreună cu soțul Gheorghii Donciu din 1984 până la data decesului acestuia (f.d.30); - adeverința eliberată de Î.M.G.F.L. nr.22 din Chișinău în proces de insolvență, potrivit căreia Cristina Malearciuc locuiește și are viza de reședință pe adresa mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.xxxxx, ap.xxxxx și achită toate serviciile comunale (f.d.31); - extras din Registrul bunurilor imobile eliberat la 05.04.2016, potrivit căruia la acea dată Malearciuc Cristina și Donciu Gheorghii figurau în calitate de proprietari ai ap.xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.xxxxx (f.d.32); - certificat din 25 martie 2016 care confirmă că la privatizarea apartamentului din mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.xxxxx au participat Cristina Malearciuc și Gheorghii Donciu (f.d.33);- poze (f.d.34-39).

Instanța de apel a considerat că prima instanță corect a menționat că reclamanta Cristina Malearciuc nu a întrunit condițiile constatării pe cale judecătorească a faptului înregistrării căsătoriei, deoarece la caz nu se atestă nepăstrarea sau pierderea înscrisurilor, or, registrele corespunzătoare de stare civilă s-au păstrat.

În circumstanțele expuse, instanța a constatat că, este absolut justă poziția instanței de fond precum că înscrisurile prezentate nu ar putea face dovada înregistrării căsătoriei dintre Cristina Malearciuc și Gheorghii Donciu la organele competente.

Reiterând normele legal citate la prezenta speță, instanța de apel a reținut că reclamanta Cristina Malearciuc nu ar fi întrunit nici cea de a doua condiție pentru

admiterea cererii, deoarece nu există alte înscrisuri prin care se poate face dovada înregistrării căsătoriei respective.

Or, deși Cristina Malearciuc a solicitat constatarea faptului existenței relației de căsătorie cu Gheorghii Donciu, pentru perioada 07 septembrie 1982, până la data de 19 octombrie 2013, nu a prezentat probe care să demonstreze temeinicia pretențiilor.

Mai mult, prin hotărârea din 11 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, se demonstrează existența impedimentelor de a admite cererea reclamantei, deoarece în perioada pentru care se solicită constatarea faptului existenței relației de căsătorie, Gheorghii Donciu era căsătorit cu Prascovia Telpiz.

În consecință, instanța de apel a apreciat că pretențiile privind recunoașterea calității de soț supraviețuitor pentru Cristina Malearciuc după decesul lui Gheorghii Donciu, fiind pretenții subsecvente primelor just au fost respinse de către instanța de fond, de asemenea, ca nefondate.

Este evident, că în cazul, în care instanța a ajuns la concluzia că, pretențiile principale sunt nefondate în esența sa, atunci și pretențiile subsecvente sunt, de asemenea, nefondate. Astfel, nu a găsit de cuviință să aducă mai multe argumente sau să le examineze pe fiecare din ele, separat. Or, justificarea poziției instanței asupra fiecărei pretenții subsecvente ar avea sens doar în cazul când pretențiile, chiar și cele subsecvente, ar fi fost probate, pe când la caz, nu s-a adevărit faptul existenței relațiilor de căsătorie între părți.

S-au respins argumentele avocatului Elena Buguța, în interesele Cristinei Malearciuc, precum că în conținutul cererii de chemare în judecată nu s-a solicitat constatarea înregistrării căsătoriei, dar s-a solicitat constatarea prin hotărâre judecătorească a faptului existenței relației de căsătorie între cet. Cristina Malearciuc și cet. Gheorghii Donciu, deoarece interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică convenită a probelor în conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121, art.122 din Codul de procedură civilă.

Instanța de apel a constatat că, argumentele invocate în cererea de apel, în esența lor, sunt similare argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate și aplicate elocvent de instanța de fond prin prisma circumstanțelor importante ale pricinii. Instanța de apel a notat că, reprezentantul apelantului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeinicii hotărârii instanței de fond.

La 29 martie 2023, prin intermediul poștei (f.d.209), Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată. Totodată, a indicat despre existența temeiurilor de casare integrală a deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare, deoarece cauza în instanța de

apel a fost examinată în lipsa unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În motivarea recursului, recurenta, prin prisma prevederilor art. 432 alin (2), lit. a), c), alin.(3) lit.b), alin. (4) din Codul de procedură civilă, a invocat că, nici instanța de fond, nici instanța de apel nu a aplicat legea care trebuie să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea, au apreciat arbitrar probele, fiind comise erori grave atât de instanța de fond, cât și de instanța de apel ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Reiterând în esență circumstanțele redade în cererea de chemare în judecată, a afirmat că, se simte nedreptățită, deoarece a încheiat un act juridic în fața autorităților competente, iar apoi după 37 ani, aceleași autorități au solicitat pe cale judiciară declararea nulă a actului juridic încheiat în fața autorităților competente. Or, respectarea condițiilor de înregistrare a unei căsătorii pentru a fi considerată valabil încheiată și pentru a produce efectele juridice ale unei căsătorii valabil încheiate trebuia să revină în obligația OSC.

Recurenta a precizat că, în conținutul cererii de chemare în judecată nu s-a solicitat constatarea înregistrării căsătoriei, dar s-a solicitat constatarea prin hotărâre judecătorească a faptului existenței relației de căsătorie. Din analiza materialelor dosarului, atât instanța de fond, cât și instanța de apel eronat au ajuns la concluzia precum că nu se poate proba faptul înregistrării căsătoriei la organele competente. Mai mult, în conținutul cererii de chemare în judecată solicitarea înaintată nu este cu referire la prevederile art. 281 alin. (2) lit.c), dar vizează constatarea existenței relației de căsătorie ca fiind alte fapte cu valoare juridică- art. 281 alin. (2) lit.n) din Codul de procedură civilă. La materialele dosarului este anexat extrasul de pe actul de căsătorie Seria xxxxx eliberat de către Serviciul stare civilă mun. Chișinău la data de 24 noiembrie 2017. Căsătoria încheiată între Gheorghii Donciu și Prascovia Telpiz a fost desfăcută în temeiul hotărârii din 16 august 1982 a Judecătoriei Comrat, copia certificată a hotărârii fiind anexată la cererea de recurs.

Totodată, a atenționat că nu s-a solicitat constatarea înregistrării căsătoriei, dar constatarea evenimentelor ce au avut loc, și anume- constatarea faptului existenței relației de căsătorie cu recunoașterea calității de soț supraviețuitor. În sensul pct. 6 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 07 iulie 2008 privind practica judiciară cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică și declararea persoanei dispărută fără urmă sau decedată, prin imposibilitatea de a obține sau primi documentele care confirmă faptul care are valoare juridică a cărui constatare o solicită petiționarul se înțelege fie lipsa ordinii de înregistrare a faptului, fie nerespectarea regulilor de înregistrare a faptului și imposibilitatea de a recurge la el în condiții concrete.

Referitor la judecarea cauzei în absența unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, a evidențiat că, deși a fost citată în calitate de avocată, la începutul lunii decembrie 2022 pe portalul Curții de Apel Chișinău la rubrica agenda ședințelor a fost plasată informația: - ședința nu a avut loc, transmis cancelariei pentru redistribuire aleatorie, conform Dispoziției 45 privind componența colegiilor și constituirea completelor de judecată în cadrul

Curții de Apel Chișinău pentru anul 2023. A verificat portalul instanței, agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău inclusiv la data de 24, 25 ianuarie 2023, la data de 26 ianuarie 2023 în cadrul căreia era plasată aceeași informație cu privire la faptul că ședința de judecată nu va avea loc. În seara zilei de 26 ianuarie 2023 cu intenția de a vedea data pentru care s-a dispus amânarea ședinței, a constatat faptul că Curtea de Apel Chișinău a examinat cererea de apel depusă. Dovada probării că pe portalul instanței, la agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău opera informația respectivă, se confirmă inclusiv prin faptul că la data de 26 ianuarie 2023, ora 17.59, era inclusiv aceeași informație precum că ședința nu a avut loc, transmis cancelariei pentru redistribuire aleatorie, conform Dispoziției 45 privind componența colegiilor și constituirea completelor de judecată în cadrul Curții de Apel Chișinău pentru anul 2023. Principiul legalității este axul în jurul căruia gravitează toate acțiunile, atât ale organelor publice, cât și ale instanței de judecată, care trebuie să desfășoare orice acțiune în strictă conformitate cu prevederile legii (Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 5 din 17 martie 2009).

CEDO statuează la art. 6 § 1 că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...].

Urmare a faptului că informația plasată pe portalul instanței, la agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău, pe parcursul perioadei decembrie 2022- 25 și 26 ianuarie 2023 a fost una ce a indus în eroare partea cu privire la ședința ce a avut loc în data de 26 ianuarie 2023, în opinia recurente, aceste circumstanțe cad sub incidența prevederilor art. 432 alin. (3) lit.b) din Codul de procedură civilă.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 12 mai 2023 (f.d.213), a fost expediată în adresa intimaților și a fost recepționată la 17 mai 2023 și la 25 mai 2023, conform avizelor de recepție (f.d.220-221).

La 07 iunie 2023, I.P. „Agenția Servicii Publice” a depus referință la cererea de recurs, lăsând emiterea hotărârii la discreția instanței.

Intimatul nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a depus referință la cererea de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 26 ianuarie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 29 martie 2023, prin intermediul poștei (f.d.209).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei integrale a deciziei instanței de apel către participanții la proces, la data de 17 februarie 2023, inclusiv avocatului recurente, prin intermediul poștei electronice (f.d.190). Astfel, recursul declarat este în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, în motivarea recursului s-a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, invocat de recurentă în sensul menționat supra, și anume lit.a)- neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată; lit. c) – interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În ceea ce vizează alt temei invocat de recurentă, prevăzut de art.432 alin.(3) lit.b) din Codul de procedură civilă, conform căruia se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, nu a fost confirmat aspectul dat.

În context, din materialele cauzei rezultă că, judecarea cauzei în ordine de apel a fost stabilită pentru data de 13 octombrie 2022, ora 11:00, fiind expediată citație apelantei Cristina Malearciuc la data de 12 august 2022, recepționată conform avizului de recepție la 19 august 2022 (f.d.163-164), iar avocatului apelantei, Elena Buguța, i-a fost expediată citația, prin intermediul poștei electronice (f.d.162).

La data de 12 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.167), avocatul apelantei, Elena Buguța, a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată numită pentru data de 13 octombrie 2022, ora 11:00 (f.d.168), care s-a admis, conform încheierii consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 octombrie 2022, fiind stabilită următoarea ședință de judecată pentru data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00 (f.d.170).

Drept urmare, în adresa avocatului apelantei, Elena Buguța, i-a fost expediată citația pentru ședința din data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00, prin intermediul poștei electronice, fiind recepționată, conform mențiunii (f.d.171).

Mai mult, în corespundere cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

La caz, instanța de apel a expediat citația părții apelante inclusiv pentru ședința din data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00, aspect detaliat supra.

În atare circumstanțe, decad argumentele părții recurente precum că, informația plasată pe portalul instanței, la agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău, ar determina existența temeiului de admisibilitate art.432 alin.(3) lit.b) din Codul de procedură civilă, în situația în care instanța de apel și-a onorat obligațiile de înștiințare inclusiv a apelantei și a avocatului acesteia.

De altfel, din același extras din agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău, accesat de avocatul recurente la 26 ianuarie 2023, ora 17:59 și ora 18:02, anexat de partea recurentă la cererea de recurs (f.d.203-206), reflectă expres rezultatul ședinței de judecată din 13 octombrie 2022, ora 11:00, precum că ședința amânată pentru data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00 (f.d.204).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, avocatul apelantei a fost înștiințat pentru ședința din 26 ianuarie 2023, ora 10:00, menționând despre recepționare.

În altă ordine de idei, rezultatul ședinței de judecată se plasează pe portalul instanței doar ulterior desfășurării ședinței de judecată și nicidecum anterior desfășurării acesteia. Astfel, argumentele avocatului recurente privind identificarea în agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău că ședința nu va avea loc, sunt neîntemeiate, în condițiile în care din același extras prezentat de partea recurentă se atestă că rezultatul ședinței este plasat corespunzător ședințelor stabilite și anume 13 octombrie 2022, ora 11:00 și 26 ianuarie 2023, ora 10:00.

Alegația avocatului recurente referitor la faptul că, plasarea eronată a informației la agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău, pe parcursul perioadei decembrie 2022- 25 și 26 ianuarie 2023, ar fi indus în eroare partea, nu este relevantă, întrucât la caz s-au desfășurat doar două ședințe de judecată la 13 octombrie 2022, ora 11:00 și 26 ianuarie 2023, ora 10:00, cu plasarea rezultatului pentru ședința din data corespunzătoare și nu anterior desfășurării acestora.

Plasare eronată a două rezultate pentru ședința din 26 ianuarie 2023, conform extrasului din agenda ședințelor Curții de Apel Chișinău, prezentat la cererea de recurs, nu justifică aplicabilitatea temeiului invocat, deoarece informația data a fost accesată de către avocatul recurente la data de 26 ianuarie 2023, ora 17:59 și ora 18:02, ulterior desfășurării ședinței de judecată din 26 ianuarie 2023, ora 10:00.

Mai mult, pe lângă faptul că ședința de judecată din 13 octombrie 2022, ora 11:00, a fost amânată la solicitarea avocatului Elena Buguța, fiind plasat corespunzător pe portalul instanței rezultatul amânării, cu mențiunea ședința amânată pentru data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00, avocatului apelantei, Elena Buguța, i-a fost expediată citația pentru ședința din data de 26 ianuarie 2023, ora 10:00, prin intermediul poștei electronice, fiind recepționată, conform mențiunii (f.d.171).

În virtutea art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Drept urmare, nu a fost confirmată încălcarea normelor de drept procedural în sensul pretins, în condițiile în care a fost respectată procedura de citare legală a părții apelante/recurente.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt, în esență, similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurente cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele, fiind un alt argument invocat.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare

din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Cristina Malearciuc, reprezentată de avocatul Elena Buguța, împotriva deciziei din 26 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă